www.svoboda-news.com

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year..... $2.00 | Canada & Europe:
half year..... 1.00 | per year..... $3.00
single copy.. .03 | half year..... 1.50

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
орган
"УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік..... $2.00 | Канада і Европа:
на пів року 1.00 | на рік..... $3.00
поод. число .03 | на пів року 1.50

РІК XXIII. Джерзи Сіти, Н. Дж., второк 19-го січня 1915. Ч. 7. VOL. XXIII. Jersey City, N. J., Tuesday, January 19, 1915. N. 7.

АРЕШТОВАНЕ ПРОФЕСОРА ГРУШЕВСЬКОГО В КИЄВІ.

Австрійська армія побідоносна в Галичині і в російській Польщі.

Москалі стратили доси під Перемишлем 105.000 людий.

Побіда Німців у Франції на шляху до Парижа.

В Росії:

АРЕШТОВАНЕ ПРОФЕСОРА ГРУШЕВСЬКОГО В КИЄВІ.

СОФІЯ, столиця Болгарії (через Амстердам і Лондон), 16. січня. — Звісного українського провідника, професора української історії у львівськім університеті, російського підданого, професора Михайла Грушевського арештували російські власти в Києві перед Новим Роком, в день, коли він вернув ся до Києва з наукової подорожи по Італії.

Професор Михайло Грушевський, славний український історик, є родом з російської України. У Львові був він професором університету, в котрім викладав історію України і східної Европи, від 1890-ого року. Але російського підданства не зрікав ся і за тих 25 літ пробував він не меньше також і в своїм рідним місті Києві, де мав свої реальности. Там був він таксамо як і у Львові лучшею і провідником наукового руху в українських наукових товариствах. Цінено його ви соко за наукові праці і в наукових кругах серед Москалів, але російський уряд все відносив ся вороже до професора Грушевського, хоч закинути йому не міг нічого окрім того, що був горячим українським патріотом та, що свої твори писав переважно по українськи (дещо писав і по московськи).

Отже годі було його переслідувати або арештувати, бо була би станула в його обороні Австрія, і назвіть московські учені. Аж тепер російський уряд скористав з нагоди і підчас війни арештував чесного славного земляка таксамо як і других українських патріотів на російській Україні.

В Галичині:

ВЕЛИЧЕЗНІ РОСІЙСЬКІ СТРАТИ ПІД ПЕРЕМИШЛЕМ.

БЕРЛІН (бездротна телеграма до Сейвіл, Л. Ай.), 17. січня. — В нинішніх ранішних виданях тутешних газет подано урядову відомість з Відня, котра усталює дотеперішні жертви Москалів при облозі Перемишля.

Підчас першої облоги завдяки героїчній обороні залоги твердині російські страти в людях виносили 75.000.

Підчас теперішної, другої облоги страти Москалів виносять вже 30.000. Отже загалом російські страти за 4 місяці під Перемишлем виносять доси 105.000.

ПОБІДИ АВСТРІЙСЬКОЇ АРМІЇ В ГАЛИЧИНІ.

ВІДЕНЬ (через Амстердам і Лондон), 16. січня. — **В західній Галичині перейшли знова австрійські війска в кількох місцях до офензиви** (офензива — значить: зачіпна війна) **і прогнали Москалів із Заліщика** (місточко Заліщики лежить над рікою Дунайцем, на північ від Нового Санча) **та з Горлиць** (Горлиці на Лемківщині, на схід від Нового Санча). **На полудне від Заліщика австрійська армія висадила у воздух російський магазин амуніції і знищила Москалям цілком гармат.**

Російський відділ, котрий перейшов був Карпати шляхом на Ужок (на полудне від Турки, у Високім Бескиді) **і вдер ся на Угорщину, розбило австрійське військо і відтіло йому відворот до Галичини.**

В Карпатах від вчера значно постуленіло і се сприяє богато воєнним рухам.

ВІДЕНЬ, 17. січня. — Положенє на російсько-австрійськім фронті не змінило ся. Над рікою Дунайцем в західній Галичині наша артилерія вдарила огнем на російську полеву і тяжку артилерію **та осягнула підчас тої гарматної розправи кілька великих успіхів.**

ЛОНДОН, 17. січня. — **Австрійці таксамо як і Німці привезли свої тяжкі гармати, щоби спинити російську армію, котра має намір перейти ріку Дунаєць і вдарити на твердиню Краків.**

В горах Карпатах Москалі повивозили на верхи свої гармати, щоби не пустити до Галичини австрійських і німецьких військ, які, як подавано, зібрано в тій цїли на Угорщині.

ПЄТРОГРАД (через Лондон), 16. січня. — **Над рікою Дунайцем Австрійці бомбардували вчера при помочи своєї тяжкої артилерії наші укріплені становища, а також станцію і місто Тарнів, котрі потерпіли богато від огню австрійських гармат** (Тарнів — се більше місто, лежить на північ від Заліщика, у незначнім віддаленю на схід від ріки Дунайця). Мимо того австрійське військо не віднесло вчера жадних успіхів.

Як доносили вже телеграми, австрійська армія заняла дуже корисні становища над рікою Дунайцем (Дунаєць впадає до Висли). Положенє австрійської армії там таке корисне, що вона в битвах має рішучу перевагу над Москалями. Тому то, як доносять подані висше телеграми, Австрійці спровадили там свої тяжкі гармати, якими нищать російські ряди по східній стороні ріки Дунайця. Там відай потривають битви довший час, поки Австрійці не завдадуть Москалям більшого удару. Коли би Австрійці вспіли осягнути свою ціль над Дунайцем і завдали там Москалям болючі страти, то тоді перейшли би до наступаючого походу проти Москалів та гнали би їх на схід щораз дальше.

На Буковині:

УКРАЇНСЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ НА БУКОВИНІ.

ВІДЕНЬ (через Лондон), 16. січня. — Після донесень з міста Кімполюнґу (на Буковині) щораз більше людий приступає до корпуса українських добровольців. Також і старші люди мельдують ся до військової служби, однак управа приймає лише дійсно спосібних до служби. Буковинські Гуцули, які знають кождий кутик в горах, провадять під здобу війну. Добре зорґанізовані гуцульські відділи ловлять часто російські патрулі і віддають їх в руки австрійського війска. Вони вміють зручно скривати ся по лісах і несподівано нападати на Москалів.

ЧИ АВСТРІЯ ШУКАЄ МИРА?

ЛОНДОН, столиця Анґлії, 17. січня. — Тутешний дневник „Дейли Мейл" подає таку телеграму свого дописувателя з Копенгаґи, столиці Данії:

„Довідую ся, що Австро-Угорщина нараджувала ся з Німеччиною над питанєм про заключенє мира. Австрія либонь годить ся відступити Росії східну Галичину.

„Німеччина казала, що на мир готова би згодити ся, як би при переговорах не нарушено її границь.

„Туреччину мабуть хотїли би лишити її власній судьбі.

„Але покищо обі держави прийшли до переканяня, що ще передчасно говорити про мир.

„Німеччина обіцяла дати Австрії на поміч до Угорщини пів мілїона свого нового війска, яке в силі 3-ох мілїонів люда кінчить уже вправи".

До тої телеграми мусимо додати, що се нічого иншого як тільки видумка, бо сьмішно виглядало би, як би предложенє мира вийшло від тої сторони, яка у війні стоїть лише тай ще з уступками для тої сторони, яка стоїть слабше.

Дуже звісна річ, що в останнім часі Німці бють Французів на заході, а на сході Німці й Австрійці бють Москалів і чи не виглядає се сьмішно, аби Австрія била Москалів, а рівночасно просила їх о мир і давала часть своєї території.

Вправді Москалі заняли більшу часть Галичини, але обі галицькі твердині (Перемишль і Краків) стоять нерушені і Москалі не мають там жадного оперта. Впрочім і Австрійці заняли полудневу часть російської Польщі і **Москалі в Галичині стоять тільки рівно з боєвою лінією Австрійців в полудневій російській Польщі**, кождої хвилї готові до відвороту коли Австрійці, Німці зачнуть посувати ся в російській Польщі на схід.

На другий раз подамо у „Свободі" лист ґрафа Альберта Апонія, мадярського політика, бувшого довголітнього президента угорського парляменту — до Американців, в якім представлений дійсний стан теперішного положеня Австро-Угорщини у війні. З того листа видно, кому треба скорше мира і чому.

В російській Польщі:

В РОСІЙСЬКІЙ ПОЛЬЩІ ДОВОЛІ СПОКІЙНО.

ВІДЕНЬ (через Амстердам і Лондон), 16. січня. — На фронті в полудневій части російської Польщі під сю пору доволі спокійно.

Москалі вправді і вчера пробували вдарити на становища австро-угорської армії здовж ріки Ніди, але мусїли уступити перед огнем австро-угорської артилерії.

БЕРЛІН (через Сейвіл, Л. Ай.), 16. січня. — На східнім поли війни (в Росії і в Галичині) **дальше триває непогода**, яка здержує рухи війск. Одначе ґенеральний полевий маршалок фон Ґінденбурґ хоч поволи, але все таки **посуває ся вперед зі своєю армією проти російської лінії коло Варшави і від часу до часу завдає російській армії тяжкі страти.**

Від вчера у Східних Прусах і північній части російської Польщі положенє не змінило ся.

В середній Польщі німецька армія посуває ся поволи наперед. Вчера здобуло німецьке війско приступом одно російське укріплене становище на північний схід від ріки Равки. **Притім полонено 500 Москалів і здобуто 3 машинові карабіни.** Москалі пробували опісля відбити се становище, але мимо завзятих наступів нічого не осягнули.

МОСКАЛІ ВГАДУЮТЬ, ЯКІ НІМЦІ МАЮТЬ ПРОТИ НИХ ПЛЯНИ.

ПЄТРОГРАД (через Лондон), 16. січня. — Російський ґенеральний воєнний штаб сподїваєть ся тепер, що Німці мають намір **вдарити на Варшаву з двох сторін:** із заходу та із полудневого заходу. До того пришущеня дійшов російський ґенеральний штаб на тій основі, що довідав ся, що полевий маршалок фон Ґінденбурґ хоче змінити поле війни і навіть мав уже запорядити, щоби перенесено німецьких ранених з Лодзі і Пйотркова.

Російські ґазети запевняють, що Німці не здобудуть Варшави, бо Москалі заняли сильні становища над східним берегом Висли, з яких їх годі буде прогнати.

ЛОНДОН, 17. січня. — З Петрограду, столиці Росії, доносять, що там припускають, що командант німецької армії в російській Польщі, полевий маршалок Ґінденбурґ, котрий стояв в останнім часї над ріками Бзурою і Равкою, має намір **вислати нові війска або від міста Торн** (Торн — се німецька твердиня в Західних Прусах над рікою Віслою над російською границею) **або від сторони Східних Прус.** Москалі стараються ся запобігти тому новому намірному нападови на їх фронт в північній і середній части російської Польщі.

На Балкані:

РОСІЯ ДОВІДАЛА СЯ ПРО НОВИЙ НАПАД НА СЕРБІЮ.

ЛОНДОН, 17, січня. — З Росії доносять, що Австрія приготовляє новий напад на Сербію. Німеччина вислала на поміч Австрії проти Сербії часть своїх баварських і пруських війск. Сї війска їдуть через Будапешт до полудневої Угорщини, відки мають разом з австрійською армією вдарити на Сербію.

БОЛГАРИ ПРОТИ СЕРБІЇ.

АТЕНИ (через Лондон), 16. січня. — Болгарське правительство зібрало, як доносять із Солуня (Сальонік), коло Трапезунту, над сербською границею 60.000 війска. Се зроблено нїби для охорони східної зелїзниці, але з уваги, що Трапезунт лежить всего 45 миль від Нішу, теперішної столиці Сербії, побоюють ся Серби, що Болгари хотять на них напасти, коли би Румунія виступила проти Австрії.

У Франції і Бельгії:

НІМЦІ ПОБИВАЮТЬ ФРАНЦУЗІВ НА ЦІЛІМ ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

БЕРЛІН (через Лондон), 17. січня. — Вчера була битва між артилерями обох ворожих сторін коло Нюпорт (над бельгійським побережем, на полудне від Остенди).

Коло Аррас (у північній Франції, недалеко бельгійської границї) Французи напали на німецькі становища, але відігнано їх. Опісля Німці пігнали за нападавшими Французами, здобули їх закопи та взяли зловлених у закопах жовнірів до неволї.

В горах Арґонах (коло французької твердині Верден, яка лежить недалеко німецької границї проти німецької твердині Мец) була завзята битва, в якій побідило німецьке війско.

Коло Сан Мігіль (французька твердиня, на полудне від Верден) пробували Французи напасти на німецьке війско, але втікли перед гарматним огнем.

У горах Воґезах (гори Воґези творять німецько-французьку границю коло Льотарингії, німецької провінції) не було в останних днях важнійної події.

В ПОХОДІ НА ПАРИЖ!

БЕРЛІН (бездротна телеґрама до Сейвіл, Л. Ай), 17. січня. — Показуєть ся, що побіда Німців над Французами коло Суасон була велика. Битви тривали три дни; 12-ого, 13-ого і 14-ого січня і скінчили ся великим успіхом для німецького оружя.

Взято там 5200 Французів до неволї та здобуто 35 гармат і 6 машинових карабінів. По утечі Французів знайдено на поли битви самих тільки убитих Французів около 5.000.

Місто Суасон є укріплене; лежить воно над рікою Ен на північний схід від Парижа, столиці Франції. Від Суасон до Парижа всего 65 американських миль віддаленя.

Ся остатна побіда Німців коло Суасон викликала серед Французів страх, що Німці приспорили свою виправу на Париж. Особливо великий перестрах запанував у самім Парижи, де зі страху перед бомбами з німецьких літаків держать у тьмі кромішній ціле місто.

В Африці:

ТУРКИ ІДУТЬ НА ЄГИПЕТ.

КАІРО (столиця Єгипту, в Африці), 17. січня. — **Турецькій війска, які ідуть на Суеський канал, виносять 40.000 люда. Артилерія того корпуса має гармати найновійшого типу.**

Сю відомість одержала нинї головна анґлійська кватира від анґлійських летунів, котрі полетїли були на віддаль 86 миль і бачили доволї докладно сили і зоружене Турків.

Суеський канал — веде із Середземного моря до Червоного моря (між Африкою і Арабським півостровом), а відси до Індійського океану. Має сей канал величезне значінє для Анґлії, бо се найкоротша дорога до її посїлостий в Індіях і коли би Турки взяли в посїдане Суеський канал, то причинили би Анґлії велику страту. Через Суеський канал пробували би Турки дістати ся до Африки, до Єгипту, посїлости, яка довелавна була турецькою під наглядом Анґлії, а яку тепер Анґлія оголосила за складову часть своєї держави.

На морі:

ТУРКИ ЗАТОПИЛИ ФРАНЦУСЬКУ ПІДВОДНУ ЛОДКУ.

БЕРЛІН (бездротна телеґрама до Сейвіл, Л. Ай.). — Турецька урядова оповістка, оголошена в Царгороді (Константинополи), столици Туреччини, подає до відома, що **турецька надбережна артилерія затопила перед Дарданелями** (переїзд з Егейського моря до моря Мармара; Дарданельський переїзд і се море є в турецькій посїлости між европейським останком Туреччини і малоазійським) **французьку підводну лодку, коли вона силкувала ся переїхати Дарданельський пролив.**

„SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Telephone: 498 Jersey City.

Published by
The Ukrainian National Association
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J.. under the Act of March 3. 1879.

AMERICAN ASSOCIATION OF NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL
CHICAGO, LOS ANGELES, NEW YORK

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. Рукописий не звертає ся.

По реорґанізації Союза.

Ухвалена на послїдній конвенції реформа нашої орґанізації увійшла в житє з днем 1. січня б. р. Се, чого одні члени бажали, а проти чого другі члени протестували, стало ся вже довершеним фактом і з тим фактом кождий з нас мусить остаточно погодити ся.

Заки загал членів У. Н. Союза привикне до сеї нової реформи і заки пізнасть її додатні сторони, не від річи буде обговорити тут деякі важнїйші поправки та зміни, яких доси в нашій орґанізації не було. Се ми робимо в тім переконаню, що неодному несьвідомому або побаламученому злобними людьми членови отворять ся врешті очи і він побачить та переконасть ся, що „не такий чорт страшний, як його малюють"...

I. Зміна назви Союза.

Деякі люди не вдоволені з того, що наша орґанізація змінила свою назву. Коли нарікання щодо зміни назви Союза чуємо з уст людий неосьвідомлених національно, то се ще до певної міри дасть ся витолкувати; колиж одначе проти зміни назви протестують одиниці, які уходять за сьвідомих Українців, а навіть такі „заступники" нашого народа, котрі на конвенції голосували за зміною, — то сього вже оправдати не можна і така „національна робота" заносить або хлопоманством, або кирнею, або таки простим хрунївством!

Хто властиво перевів зміну назви нашого Союза на конвенції? Чи се справдї зробили головні урядники або делеґати? Ми маємо враженє, що та зміна доконала ся на бажанє загалу членів. Конвенція не поступила в тім випадку самовільно (як дехто думає), але пішла — можна сказати — сліпо за голосом народа. Вистане переглянути або хоч пригадати собі велике число передконвенційних проєктів, друкованих свого часу у „Свободї". Майже кождий проєктодавець клав „во главі угла" свого проєкту недвозначне жадане: **змінити назву Союза з малоруської на українську!**

На конвенції в Бофало не було достично сеї зміни нїякої аґітації. Головні урядники Союза, не маючи права голосованя, зовсїм до сеї справи не мішали ся і полишили її в цілости до порішеня делеґатам. А делеґати?... Робили сьвідомо те, що їм веліла їх власна совість і приказ тих відділів, яких вони були заступниками. Вони підходили свобідно до вибраної на ту ціль комісії і виголошували виразно і ясно своє „так" або „ні". Одна партія не робила другій нїяких докорів і нїхто на нікого не впливав. Підчас поіменного голосованя над зміною назви орґанізації на салї було зовсїм тихо і се мусить признати кождий, хто під той час був на конвенції присутний. Розумість ся, що делеґати і урядники були цікаві, як випаде голосоване над сею важною справою: чи наша орґанізація лишить ся у своїм старім платю, чи прибереть ся в нову, відповідну духови часу одежу. Одну річ мусїли собі затямити ті, що слїдили уважно за голосованєм поодиноких делеґатів. Отже деякі делеґати, що мали марку сьвідомих Українців, голосували проти зміни; знов же инші, котрі в деяких наших кругах мали марку кацапів, голосували за зміною. Не хочемо наводити тут нїяких імен, але як би ми їх навели, то наші читачі переконали ся, що так воно справдї було.

По обрахованю всїх голосів, „за" і „проти", показало ся, що за зміною була подавляюча більшість і в наслїдок того припоручено дотичним урядникам Союза виготовити відповідну поправку до зміни назви в чартері орґанізації. Сю поправку зараз таки виготовлено, прочитано перед цїлою конвенцією, підписано начальною управою і відіслано на руки відповідного урядника до Трентону.

Замітна річ, що **на конвенції нїхто з приводу зміни назви Союза не вносив нїякого протесту**; за те-ж по конвенції деякі делеґати, а з ними і споре число побаламучених членів, взяли собі сю зміну за „камінь претконвенія" в боротьбі з теперішним головним урядом нашої орґанізації. Се ми зазначуємо тут лише мимоходом, аби показати нашому загалови, якими „чесними" дорогами добивають ся деякі „патріоти" до своєї наміреної цїли...

Заходить питанє, чи зміна назви нашої орґанізації принесе якунебудь користь її членам. На се питанє є двояка відповідь. Як би наш Союз був чисто асекураційною орґанізацією, то його назва могла би бути для нас зовсїм рівнодушна. Ми могли би тодї з чистою совістю примінити ся до звісної нашої приповідки: „Як звав, то звав, аби щось дав". Зовсїм инакше мать ся справа тодї, коли якась орґанізація побіч справ асекураційних має ще уваги ще инші справи. Наш Союз — як кождому відомо — називаєть ся народним Союзом, а сю назву він носить чейже не від паради... Наш Союз має на цїли пособляти своїм членам не тільки під оглядом матеріяльним, але і під оглядом національним. Його задача полягає не лише у тім, аби якомусьтам свому членови виплатити пришасну статутом грошеву підмогу; він має ще инші, висші цїли, яких ми тут очевидно вичисляти не будемо, бо вони знані добре нашій широкій громадї.

До бофаловської конвенції ми називали нашу орґанізацію „Руським Народним Союзом", але чужинцї звали її инакше, бо анґлїйська назва не відповідала назві руській. Чужинцї (а иноді і свої таки „землячки") називали нас „маленькими москаликами" а то і прямо Москалями, бо анґлїйське слово „Russian" не може нїяким чином означати що иншого, лише „Росіянин" або, як ми кажемо, „Москаль". Чи той Москаль буде мати на голові велику шапку чи малу, то він все таки Москаль... Щоб не дурити далї самих себе і щоб приневолити чужинців називати нас нашим власним, а не чужим іменем, ми мусїли сказати ясно, хто ми є: Русини-Українцї, чи Москалї. На означене нашої народности принцїли ся тепер між всїми чужинцями дві рівнозначні назви: Ruthenians (Ruthenen) і Ukrainians. Коли прим. схочете пошукати за нашою народностию по більших анґлїйських словарях чи енциклопедіях, то знайдете побіч себе обі сї назви. Значить, Анґлїйцї не ідентифікують нас нїколи з Москалями, але уважають нас за окремий від них нарід; вони знають, що Москалї і Українцї належать до одної спільної, славянської, раси, а поза тим — се собі два окремі народи: инша у них бувальщина, инші ідеї, инші звичаї і обичаї.

На минулій конвенції нашої орґанізації нам лишало ся до вибору: або назвати Союз „руським" (по анґлїйськи „Ruthenian") або „українським" (по анґлїйськи „Ukrainian"). З огляду на те, що російські Українцї назви „Ruthenian" нїколи не вживають (і мабуть не будуть!) і в огляду на обставину, що, коли є мова про нашу цїлу (соборну) вітчину, всї наші учені і політики (де-б вони не були) мусять з конечности послугувати ся термінами „Україна", „Українець", „український" — делеґати прийняли до переконаня, що лише буде назвати наш Союз широким, а не вузким народним іменем. Назвати нашу орґанізацію (як сього домагали ся деякі проєктодавцї) подібним іменем: „русько-український" або „українсько-руський" — було не практично, бо одно з тих слів є лише близшим поясненєм другого. Для чужинців се часом потрібне, але для нас — злишне. Для чужинців добре знати, що наш нарід має кілька назв: Українцї, Малороси (урядова російська назва, нам накинена), Русини, Руснаки — але ми чейже не будемо себе звати усїми тими назвами нараз!

Дуже добре стало ся, що наша орґанізація назвала себе „українською" якраз під теперішну пору. Тепер — як кажуть деякі люди — Українцї „в моді"... Стало ся се потрохи за нашими впливами, а потрохи... поза нашими плечами: Підчас теперішної війни показало ся, що осібна українська держава є також в інтересї Австрії, Німеччини, Туреччини тай ще деяких европейських, а навіть азійських держав. Навіть Анґлїя, Франція і инші союзниці Росії не мають нїчого проти того, щоби та велика Росія до певної міри змаліла... Всадити в серце „непобідимої" Росії такий великий самостійний клин як Україна — се є споконечною мрією всїх великодержавних політиків і дипльоматів.

Про Україну говорить ся тепер дуже богато. Всї культурні народи стали нами інтересувати ся і то не на жарти. Є велика надія, що теперішна війна принесе нам несогірші користи, а ті користи будуть тим більші, чим більше ми будемо рухати ся перед очима цивілізованого сьвіта.

І подумайте лише: В цїлісінькій Америцї (хоч яка вона велика) є тільки одно-одиноке правно зорґанізоване товариство, що має **офіцїяльну українську марку!** Се товариство — то наш „Український Народний Союз". Чи Ви, шановні Читачі, відчуваєте в своїм серци, яку моральну силу має тепер наша орґанізація перед чужинцями? Як Ви се відчуваєте, як почуваєте себе гордими з того приводу, що Ви є сьвідомими і дїльними членами сього українського товариства, то подякуйте за се не кому иншому, а своїм таки делеґатам: **сьвітлій XIII. конвенції нашої дорогої орґанізації!**

Настрій на Україні.

(Лист з Одеси).

Читаєш зненавиджену нами тепер російську пресу — Господи! які вони всї молодцї і як усї суспільні верстви і всї народи прихильні як вірні собаки до них! Але Ви знаєте, що навіть російські робітники в Петербурзї піддались мобілїзації, а великою неохотою. Великі прикрости мало правительство при мобілїзації також на Кавказї. А на Українї в Луганському (Катеринославської ґубернії) при покликаню нового запасу дійшло до розрухів, які довелось втихомирювати реґулярною армією, при чому 11 людий убито і коло 40 ранено. Власти мусїли навіть вислати у Катеринославщину ґенерала Драчевського задля провірки запомогової справи родинам запасних з повітів Новомосковського, Павлоградського й Александровського. Сила жінок покликаних резервістів відвідала ґенерала й заявляла йому скарги в звязку з сею справою. Була і в нас в Одесї не так давно подія, що живо пригадала нам картинки з часів японської війни, коли жінки покликаних резервістів полягали на рельси і не пускали поїзду відійти. Отже в Одесї теж декільки тисяч жінок занятих, опинившись в нуждї і не отримуючи задовольняючого „пособія", облягли нашу чорносотенну городську управу і вимагали негайно задоволити їх вимоги. Так було декілька днів, заки адміністрація не вжила рішучих заходів і не задоволила бодай частково вимог жінок. Ходять чутки, що й по инших містах не проходить спокійно. Населенє щораз більше непокоїть ся страшенною великою скількістю вбитих, а „визволька" акцїя в Галичинї дїлає теж навіть на тих, що поробились було „патріотами". Ми так думаємо і почуваємо, що вже незабаром мусить початись рух протесту, а то й більше серед народу. В одеській порті сильне безробітє, а взагалї в містї велика нужда.

(Вістник Союза для визволу України).

Зі Львова й околиці.

Російські й польські часописи, що виходять у Львові, не подають нїяких сьвіжих подробиць про господарку Москалїв, лише перемелюють давні відомости в иншій формі. Ми згадували вже свого часу про те, що Росія хоче вести московські назви місцевостий в Галичинї. Російська часопись у Львові „Восточное Слово" пише в тій справі отсе: „Долї Приазрачатської Руси мусить відійти ся також на зміні ґеоґрафичних назв. Російські власти замітили, що сї назви зовсїм поперекручувані. На мапах „російські" (чому не українські?) назви є звичайно заступлені польськими і нїмецькими. Щоби російським властям прийти з помочию при зміні тих назв, з орґанізувала „Русская народная Рада" окрему комісію ґеоґрафичну зложену з членів: Ф. Свистуна, предсїдателя, М. Кожевнікова, містопредсїдателя, О. Маркова, секретаря, і членів: І. Яворського, І. Завадовського і М. Гнатишака".

Податки вже почав стягати львівський маґістрат від дня 3. грудня. Так отже мимо пануючого голоду й нужди треба „віддати цареви, що царське".

Про околицю Львова подає деякі подробиці „Слово Польске"; читаємо там: Немирів стоїть цїлий. Купелеве заведенє, що стоїть 3 кільометри від місточка, зовсїм уратоване, лише в середині троха зруйноване через те, що там якийсь час містив ся російський ґенеральний штаб і управа Червоного Хреста. Коли австрійські війска уступили, то лишили в Немирові воєнну аптику і богато возів з поживою, між иншими богато консерв. Вози й табор розібрали селяни, яким нїщо не лишило ся з маєтку.

Села в околици Немирова остали цїлі, як: Щирець (давнїйше донощено, що Щирець ограблений!), Парисн, Тростянець, Вороблячин, Родруж, Смолень, Потилич і ин. Богатші Жиди повтікали, а такеамо судові й податкові урядники.

Ціла дорога від цвинтару в Немирові через купелеве заведенє, опісля через ліс у Вороблячинї аж до Грушова, на просторі около 8 кільометрів порита формально возами з австрійського табору. Найбільше возів стоїть на сїножати коло Грушова і коло Великих Очий, де був богато ранених і полонених. Грушів — то село й місточко, де були сталі касарнї драґонів. Село остало ціле.

В Любачеві остали ненарушені церков, костел і парохіяльні будинки, а також державні будинки уратовані, мимо великого пожару, який знищив ринок і кілька хат коло шпиталю „на піску". Склепи сплїндровані. Місто майже цїлком пусте, бо богатше населенє і урядники втїкли до Ярослава, а відтак дальше. Аптика зачинена, нїчого в містї не мож дістати, ні сїрників, ні соли. Села в околици Любачева цїлі.

Місточко Олешиці також не богато потерпіло. З фільварку повтїкала вся служба разом з арендарем.

Жертви
НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

147. **Вінніпеґ, Ман.** (Канада). Петро Сторожук $1.00

Ембрідж, Па. Хвальна Редакціє! Отсим маємо честь переслати Вам дальших $10.25 на Фонд визволеня України. Є се вже друга посилка так, що загальна сума (крім звиш 60 дол. висланих до Філядельфії) з попередно надісланими жертвами виносить $127.25. Мимо великого безробітя і тяжких обставин, серед яких нашим людям доводить ся збирати сї датки і складати їх на народнім жертвенику, вони чинять се з властивою Українцям жертволюбивостю в тім переконаню, що зможуть хоткай в части причинитись до зменшеня того горя і нещастя, яке тепер навістило нашу любу країну.

Честь і слава кождому, що причинив ся хотай би найменшою лептою в довершеню сего красного дїла!

На руки пп. Михайла Соколовського і Николи Миника зложили на хрестинах у Йосифа Біцка як сайдує: Юрко Чаковський $1.25; Василь Батїг $1.00; Михайло Соколовський, Іван Гошилик і Йосиф Білик по 50 цнт.; Йосиф Герман, Ст. Марквяк, Михайло Трапчак і Михайло Гошилик по 30 цнт.; Теодор Гриневич, Лесьо Кібаш, Теодор Гриневич, Юрко Косарич, Теодор Лавринок, Іван Рапач, Юрко Онуфрик, Теодор Шелиґда, Іван Кочерская, Петро Косарич, Теодор Мачита, Петро Шиповський, Іван Фурман, Стефан Макар і Іван Снїжик по 25 цнт.; Никола Миник 20 цнт.; Ендий Гладатий 10 цнт.; в читальни зложили: Григорій Мончак $1.00; Іван Мочанк 25 цнт. — Разом $10.25

о. **Петро Єзерський, Д. Лазар.**

149. **Соблет, Вайо.** На мітинґу Братства св. Петра і Павла від. 392. У. Н. Союза зібрано між членами на Ф. В. У. $3.10. Жертви зложили: з каси відділу $1.85; Ф. Галичинчик, І. Казек, Ст. Здїховський, М. Навишин і Х. К. Бродзінський по 25 цнт. — Разом $3.10

150. **Савт Такома, Ваш.** Хвальна Редакціє! Просимо помістити пару і наших слів з далекого заходу Злучених Держав. Хотай нас дїлять гори, хотай ми далеко, коло Спокійного океану, але почули ми народний за відчуваня серцях наших сестер і дїтий наших по полянних братах наших, добровольцях, котрі борють ся за Україну. Тож і нас кількох братів зійшло ся на латинське Різдво і зложили малі датки на запомогу для наших вигнанців за границї рідної землї. Отсе імена тих, котрі зложили на ту цїль для голодуючих: Гранько Титеник $2.00; Іван Рудий, Никола Штогрин, Петро Фіц, Мацей Оттембрайт, Дмитро Олексюк і Станислав Тшасковський по $1.00; І. Оттембрайт 20 цнт.; Семен Рашковецький $1.00. — Разом $10.00

Збірку заняли ся Іван Рудий і Никола Штогрин.

151. **Елко, Брітіш Коломбія** (Канада). Відчуваючи нужду в старім краю, котра гостила на нашу Галичину, а особливо вістала наших братів і сестер, котрі тамнуть з голоду і холоду, відзиваю ся до Дорогі Брата і Сестри, Хотай ми далеко та не забуваємо в так важнім часї і жеремо тілько, кілько хто може на українських бідних дїтий і сиріт. Там наші брата не знають свого житя, котре є напіднятим скарбом, а ми не жалуємо пожертвувати його цента. І на Елко, Б. К. на Фонд визволеня України зложили $32.75 отсї особи: Дмитро Попович, Дмитро Сенич, Іван Бойко, Стефан Салижин, Стефан Сенич, Гнат Королчук, Василь Королчук, Петро Салижин, Федор Бардзій, Іван Стасюк, Дмитро Тимків, Яків Микитин, Дмитро Кільчицький, Дмитро Гарас, Михайло Ґреґінак Михайло Джус, Пилип Балаєвич, Дмитро Джус по $1.00; Михайло Якимчик, Стефан Семанчин, Федор Кільчицький, Андрій Морис, Олекса Морис, Стефан Гарилко, Никола Данів і Гринь Борисенко по 50 ц.; Михайло Попович $1.50; Михайло Сенич $2.00; Юрко Лавришин, Юрко Стефінь і Іван Стефінь по $1.00 (сї всї вносять з Галичини, з села Красна і доокольних сїл повіта Калуш); Іван Стивка і Петро Мадрига Н. по $1.00; Юрко Гуйван $1.; Юрко Мадрига Гн. і Іван Мак по 50 (сї походять з Буковини). — Разом $32.75. Пересилка виносить 25 ц., тож залучаю в сїм листї чек на $32.50

на Фонд визволеня України, на помочь нашим бідним братам і сестрам в старім краю. Гаразд! **Гнат Королчук.**

152. **Акрон, Огайо.** Дорогі Брата і Сестри, Українцї й Українки з Акрон і околицї! Ото я відзиваю ся до Вас. Було у мого сусїда весїлє досить скромне і не було богато гостий, але я хоч чоловік непоменний, промовив пару слів, як умів до гостий. Були там люди доброго серця і зложили на мою просьбу дрібні жертви і я добрав $1.45. То було у н. Олекси Кудерн. А о дві недїлї пізнїйше були хрестини у н. Романа Гайвого і я знов пішов тою дорогою, що поперед тому дві недїлї і знов були люди так добрі, що знов зложили на моє слова $2.75. Ото, Брата і Сестри з Акрон і околицї. Сила то з нас в тій місцевости знають писати і читати і Ви читаєте ріжні дописи і так далї, тож Ви лїпше знаєте, що дїсть ся у нашім рідним краю, а що доперва, що я мушу когось просити, щоби мені перечитав або оповів, що дїсть ся де в сьвітї. Як я слухаю, як хто читає нашу часопись „Свободу", то мені серце красть ся, як то там виглядає, як то там дїсть ся у нашім рідним краю, як я собі погадаю, як там моя жінка і дитина певно тяжко горюють в таку тяжку хвилю. Серце моє тріскає від жалю. Моя жінка з дитиною на Угорщинї, ви, Брата і Сестри, може неодного з Вас родичі і брата і сестри також втїкли з краю, а Ви твердого серця. Може і акуратно Ваш батько чи брат чи сестра дістануть з того Вашого так малого датку хотай маленьку запомогу в такій гіркій годинї під теперішну пору? А сила Ви, Брата і Сестри, пускаєте своїх гірко запрацьованих центів на пустї річи. А на так дорогу цїль жалуєте дати, а не раз єще і другого бунтуєте і відтягаєте від того. Ото, Брата і Сестри, ми повинні кождий і кожда знати о тім, як родичі, брата і сестри, сусїди, приятелї і так далї, вони витягають руки о милостиню. Так, дорогі Брата і Сестри, представте собі перед очи той образ страшного суду. Так, Брата і Сестри, і в теперішній сьвітовій війнї витягають руки наші рідні о милостиню. А кождий і кожда українська душа повинні знати, що тяжка хвиля тепер, що кождий нарід терпить голод і холод у старім краю. Так, Брата, їдіть моєю дорогою всї. Тої пару центів їдуть на сироти, що ся остали по наших братах, котрі положили своє житє за рідний край і сам від себе даю на ту цїль одного доляра. Крім того доложив ще одного доляра Іван Рафаль. — Разом сума виносить $6.20

Максим Хребор.

153. **Норт Вестпорт, Масс.** Христос Раждасть ся! Посилаю різдвяний дарунок для нещасних в рідним краю; малий дарунок, але зі щирого серця, та я не забуду і на далї свого обовязку, який я сповнити повинна. Прошу не подавати мого імени у виказї жертводавців.

Желаю Вп. п. Урядникам У. Н. Союза веселих і щасливих сьвят і Нового Року, здоровля і сили до дальшої працї і витривалости в перешкодах. Най Всевишний допомагає Вам в кождім поступі і най благословить Вашу щиру працю для народного добра та заплатить Вам сторицею за Ваші труди. Желаю У. Н. Союзови слави, а всьому українському народови побіди над ворогами, слави і волї по всїй Україні тай веселих і щасливих сьвят найблизших.

Датюк на Ф. В. У. $2.00

Дївчина-Українка.

(Се вже третий даток на Фонд відновленя України від сеї патріотки (разом уже $8.00), котра присилаючи жертви на поміч бідним вдовам і сиротам українським в старім краю, не жестає собі навіть, аби подавати її імя у списки жертводавців. — Редакція).

РАЗОМ $65.05.

З перенесеня $3.307.42; з днем 6. січня с. р.

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $3.372.47.

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІЧАХ НА ЗБОРАХ, НА МІТИНҐАХ, НА НАРАДАХ, ПРИ РОБОТІ, НА ЗАБАВАХ, НА ВЕСІЛЯХ, ХРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ТЕПЕРШНОЇ ВІЙНИ У НАШІМ РІДНІМ КРАЮ ТА ЗБИРАЙМО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СЬВЯТУ ЦІЛЬ НАРОДНУ!

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР В КАНАДІ.

Українські актори завели ся, числячи на анґлійську публику.

В Едмонтоні (провінція Альберта, Канада) виступає перша українська театральна трупа, зорґанізована в Канаді. Факт сам про себе великої ваги, бо хоч би проба може і показати ся передчасною, то всетаки є це знак поступу канадійських Українців. На перші виступи „Українського Театру" зложили ся штуки „Не ходи Грицю", „Перехитрили" і „Безталанна". Числячи більше на поперте анґлійської публики, молоді актори вибрали на свої поші велику салю театру „Емпайр" і там виставили „Не ходи Грицю" та „Перехитрили"... але помили ся. З анґлійської публики перешедів на „Грицеви" до кінця, здаєть ся, лише один театральний репортер часописи „Едмонтон Джорнел" а на „Перехитрили" вже мабуть і репортера не було. І остаточно театр перенїс ся з „Безталанною" до дешевшої, хоч меньше вигідної „Української Бурси".

Та штук найлучше вдала ся „Не ходи Грицю". **Описуючи представленє, говорить анґлійська газета „Едмонтон Джорнел" ось що:**

„В театрі „Емпайр" робила ся дня 6. с. м. історія драми, коли по раз перший в канадійськім театрі українська труппа відіграла одну штуку в рідній мові. У їх старій вітчині драма є високо розвинена і вони мають многих драматурґів і акторів першої кляси. Тут однакож, хоч від ряду лїт приходить до Домінії у великім числі, мусїли вони доси звертати більше уваги на повсїдневні занятя і часу на розвиванє свого артистичного таланту не було в них. З уваги на се, штука була для них епохальною подією.

„Штука давала образ житя на Україні, образ, який мусить цїнити кождий, хто заінтересував ся бурливою історією сього краю, або його народом, який тепер становить таку поважну часть нашого населеня Західної Канади". Вірність, з якою у штуці зображено житє народа, є понад всякий сумнів. У строях на сю оказію нема жадного силуваня. З ними йдуть в парі і сцени. Сцена на подвірю перед хатиною Хоми, коли молоді дівчата прийшли колядувати, має чудну красу, яку тяжко забути.

„Панна Ластівка у головній ролї Марусї показала ся незвичайно симпатичною акторкою з дійсним драматичним інстинктом. Як в лекших так і в траґічнійших місцях вона відповідала вимогам своєї ролї. Пан Морозов дав цїнний образ закоханого любовника. Він має хороший барітоновий голос і співає чудово свої ріжні точки, як і панна Ластівка. Хор у четвертім акті, де всїм мають по кусникови соля, становив правдивий музикальний шар. Инший милий кусник — ее був дует Марусї з Ґарнною у першім акті. Пан Неченїр був страшним чорним характером, яко гороватий старий нарубок, а п. Лотоцький був головним сьміховацем яко маленький Дмитро. Його веденє хору у сцені перед млином викликало бурю оплесків.

„Пан І. К. Дорош, директор, заслугує на признанє за викінчене першого виступу..."

подамо з того виказу цїлу одну сторону і тим чином вирівнаємо се, що мало бути друковане у двох попередних числах.

—o—

ОСТАННА ПРИГАДКА.

Сьогодня (второк) о годинї 8.30 вечером відбудеть ся в Карнеґі Гол (на розі 57. улиці і 7 евенї в Ню Йорку) ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ, з якого чистий дохід призначений на вдови і сироти по убитих наших братях в Галичинї. У тім концертї беруть участь: п. АДАМ ДІДУР, славнозвісний артист-співак Метрополитен Опери в Ню Йорку, п-нї МАРІЯ РАППОЛЬД, артистка-співачка Метрополитен Опери в Ню Йорку, п-на СОФІЯ НАТМСЬКА, першорядна артистка-пянїстка з Ню Йорку і „УКРАЇНСЬКИЙ ХОР" з 70 осіб під управою п. Мирона Гундича. Цїла програма сього концерту складаєть ся з кільканайцяти добірних точок, а хто їх почує у виконаню висше названих артистів і співаків, сей буде мати певно велике вдоволенє. Така нагода лучаєть ся дуже рідко, тож кождий наш земляк і землячка повинні з сеї рідкої нагоди скористати. Білети можна набути при касї (в Карнеґі Гол), яка є отворена від 10. години рано аж до вечера. Маємо певну надію, що наша шан. Публика виповнить концертову галю по береги і тим дасть наглядний доказ, що славний наш концерт і його цїль та задача не є їй байдужні.

—o—

КОШТИ ВІЙНИ.

З Лондону доносять: При кінци року обраховують тутки, що пять місяців найбільшої в історії війни коштували шість мілїонів убитих, ранених і взятих в полон людий і пів мілїонів долярів. Числа представляють ся так:

Велика Британія — 800 офіцирів вбитих, 4.000 ранених; 15.000 жовнірів вбитих, 60.000 ранених, 25.000 пропавших.

Франція — 180.000 убитих, загальна сума страт 1.100.000 людий.

Росія — 250.000 убитих, загальна сума страт 1.800.000 людий (??).

Бельгія — 30.000 вбитих, 58.000 ранених, 35.000 в полонї.

Сербія — загальна сума страт 170.-000 людий, з чого Австрія має в полонї 80.000.

Німеччина — 250.000 вбитих, 850.-000 ранених, 400.000 пропавших.

Австрія — 160.000 вбитих, загальна сума страт 1.500.000.

Страти в грошах.

Велика Британія — $225.000.000 місячно, разом мілїярд 225 мілїонів.

Франція — $300.000.000 місячно, разом мілїярд 750 мілїонів.

Німеччина — $300.000.000 місячно, разом мілїярд 500 мілїонів.

Австрія — $200.000.000 місячно, разом один мілїярд.

В додатку усї воюючі держави понесли величезні страти через спинене торговлї і промислу. З уваги на страшний фінансовий кошт, кажуть фінансові знавці, війна мусить скінчити ся в протягу найблизших пяти місяців.

Вивіз Анґлії зменьшив ся через війну о 475 мілїонів долярів в протягу пяти місяців, а ввіз зменьшив ся о 355 мілїонів.

—o—

ЩЕ ДВА АВСТРІЙСЬКІ КОМАНДАНТИ ПІШЛИ НА ГУБИ.

З Відня доносять, що цїсар Франц Йосиф прийняв просьбу о звільненє від служби ґенерала Лїбория фон Франка, команданта шятого корпуса армії і полевого маршалка Артура Пшиборського. Оба були командантами австрійських військ, що воювали з Сербією. Після оповіщеня, ґенерал Франк подав ся о відпустку з причини слабого здоровля.

—o—

ШВЕДСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГЕРОЇНТ.

Двоє шведських дітий, Ґунґільд і Раґна Інґеборґ Найман, котрі чули про героїню-Українку Розу Зенох зпід Равы Руської, прислали їй два листи і дві картки з видами. Як звісно, 13-лїтна Роза Зенох носила воду жовнірам серед граду шрапнелїв і вкінци зістала тяжко ранена кулею в ногу. Її привезено до віденського шпиталю, де нею заінтересували ся найвисші круги. Через часописи, довідали ся про ню і в Швеції і ось знайшло ся двоє людий, які також заінтересували ся маленькою героїнею. Один з висланих ними листів звучить:

„Я чула, як про Тебе тут говорять. Тому я хочу написати до Тебе кілька слів. Я пишу до Тебе через „Ти", бо я не знаю Твого імени. Ми, Шведи, не знаємо Твоєї рідної мови. Наперед я Тобі бажаю, щоби Твоя нога виздоровіла. Ми обі, що пишемо до Тебе, є рідні сестри. Моя сестра і я мусимо про Тебе думати. Ми хотїли би, щоби Ти приїхала до нас, як лише настане мир.

„Не сумуй! Твоя нога певно буде здорова. Я висилаю Тобі також картку. Се одинока картка, яку я маю. Ти зрозумієш, що менї тяжко до Тебе писати, бо я не знаю, які Тебе справи обходять. Тепер я кінчу. Будь здорова. Пересилаю Тобі сердечні поздоровленя від шведських дітий, дївчат і хлопців. — Ґунґільд, Інґеборґ Найман".

—o—

„ДАРУНОК" ДЛЯ ЦЕРКОВ В ГАЛИЧИНЇ.

При синодальнім бюрі в Москві істнує відділ, що збирає запомоги для убогих церков в Росії. Сей відділ рішив підпомогти тепер і убогі „православні" церкви в Галичинї — хоч їх там нема. Саме недавно вислано на руки ґубернатора Львова ґр. Бобрінського 44 образи, 5 сьвященичих риз уживаних і 17 нових з набедренниками, 10 нових ґарнітурів для сьвящеників і дяконів та ґарнітури для чаш. Кромі сього вислано богато инших церковний річий, як: кадило, старі аналої, потовчені ампулки і лямпи та 5 пудів поломаних сьвічок.

—o—

ІСЛЯНДІЯ І ЇЇ КОРОЛЬ.

З Рейкявік, столиці Ісляндії (Ісляндія — се остров на північи від Анґлії, який належить до Данії), доносять: Ісляндія находить ся в стані великої політичної кризи і населенє Ісляндії дуже сему раде, бо має про що говорити в довгі зимові місяці. Криза є не з иншої причини, як через спори між пануючою лїберальною партією і данським королем, який є також паном над Ісляндією.

Ісляндський парлямент підчас послїдної сесії поробив ріжні зміни в конституції, згідно з популярними домаганями. Коли однакож премієр вислав сї поправки до короля до підпису, той відмовив ся їх підписати, твердячи, що конституція Ісляндії не сміє бути змінена без ухвали данського парляменту. Тимчасом Ісляндці вперли ся, що вони самі найлучше знають, яка конституція для них добра. Друга річ, за яку йде спір, се питанє ісляндського національного прапора. Ісляндці хочуть уживати свого національного прапора, а король не хоче згодити ся на признанє сего прапора.

—o—

БЕЗРОБІТЄ В ТОРОНТО.

З Торонто, Онт. (Канада), доносять: Міське бюро праці видало звіт за послїдні три місяці і в нїм виказує, що із 11.782 людий без занятя, зареєстрованих в бюрі, дано роботу лише для 373 і то з них лише одна третина дістала сталу роботу.

—o—

БУШЕЛЬ ПШЕНИЦЇ ЗА ДВА ДОЛЯРИ.

З Шікаґо доносять, що два доляри за бушель пшениці, ціну доси нечувану, платило ся в Шікаґо, а платила так Італія за рід пшениці, званий Дурум.

ПЕРЕПИСКА АДМ. „СВОБОДИ".

Дописувателеви з „Пр-ма". Ми постарались і продаємо атляси тому, бо нас часто о них занитувано. А що хтось враз з-п. дописувателем готов думати, що як замовить **атлас**, то дістане **пару ногавиць** або **бочку бриндзї** — на се не маємо ліку — і такому вічная память.

За 60 цнт. ми даємо Вам скарб,

бо як купите собі календар У. Н. Союза на 1915-тий рік, то переконаєте ся, що він варта за цїну бібліотеку, яка коштувала би більше долярів ніж календар коштує центів.

Замовленя посилайте на адресу:

„СВОБОДА"
83 Grand Str., Jersey City, N. J.

ОСОБИСТА СВОБОДА.

(Пише Льюс Н. Гаммерліґ, президент Американського Стоваришеня Чужомовних Часописий).

Кождий студент права учить ся, що колись, як люди жили в стані піддиків, вони покористувались абсолютною свободою та аж коли почали люди лучити ся в громади, коли почали творити товариства, від тоді втратили вони свободу.

Та се так лиш говорить ся через ріжних фільософів на те, щоби доказати стійність закона, а не на те, щоби вже мало справдішну вартість.

Говорячи справді в обороні свободи, треба сказати, що вона мусїла розвиватись так, як усе на сьвіті, а не так, як сего хочуть учені та фільософи. Свобода могла лиш тоді бути справдішною свободою, коли чоловік жив одиноким, коли не зносив ся з другими. Розуміє ся, що таке житє доводило одиниці до стану дикунства та що чоловік мусїв конче лучитись в громади, коли хотів бути справді чоловіком, коли хотів віддати для людства те, що йому належить ся. Се так було і тепер є від непамятних часів. Хоч може на се не зглядить ся пропаґатори свободи, але воно таки так є, чи вони сего хочуть або ні. Так воно є, без огляду на се, чи кому подобаєть ся або ні.

Розріст отже свободи залежав від того, чи чоловік проживав сам, чи він жив в громаді з иншими людьми. Хто хотів позбавити чоловіка свободи в цїлім значіню того слова, вистарчало йому, щоб лиш завів між поодинокими людьми товариство. Хто хотів стати зависимим, тому треба лиш вступити в товариський кружок. Остаючи в громаді, мусить одиниця приміновати до певних постанов, а се важе, розуміє ся, є першим кроком до позбавленя свободи. Розуміє ся, що усе те сказане тут виглядає може дивно, але воно так справді є.

Треба би тепер знати, як поставити границю між отсими роздумуваньми та в який спосіб прийти до вирівнаня отсих гадок.

Дехто може думати, що се є лиш звичайна собі балачка, про яку не варто й читати та роздумувати над сим.

Так так воно не є. Хто хоче про се дізнатись правди, мусить доходити сего від самого початку. Треба зібрати усї дані, коли хочеть ся поставити якесь заключенє.

Кождий знає се з власного досьвідну, що товариства мусять мати певні свої права, якими руководять ся, та що на сих правах опирають вони свій розвиток.

Так було, є тепер і буде на дальше. Так мусить бути. Однак з сего не виходить еще, щоби товариства мали в якийнебудь спосіб ограничувати свободу своїх членів, бо се зовесь тоді тростом, яких тут маємо подостатком в Америці. Кождому відомо, що трости нищать істнованє одиниць та вібирають у них можність житя. Тому й виступають усї проти трестів, воюють з ними та стараєть ся позкидати їх, як шкідливих, як тих, що ограничують свободу чоловіка.

Се однак не відносить ся до товариства, де збирають ся люди для веденя спільної праці, де збирають ся для якихось гарних думок.

Тут мусимо застановити ся над двома справами.

Перше, особиста свобода в цїлім значіню сего слова, що повинно бути цїлию житя кожого чоловіка, що повинно становити правилу вартість людий.

Друге, свобода в товариствах, які хоч мусять мати свої права, всеж таки ті права не повинні ограничувати свободи поодиноких людий, не повинні бути тягарем, а противно повинні улекшувати працю над розвитком людства.

Тепер в нашім „краю свободи" богато говорить ся про сю свободу, однак мало є тих, що справді застановлять ся над сею справою, за мало працюють в сім напрямі, щоб дійсно сю свободу ограничити, як се знаємо з щоденного досьвіду. Чи сї, що старають ся усїми силами ограничити нашу свободу розуміють, до чого заведе їх така праця, не знати. Фактом одначе є, що свободу відбирають нам кождого дня і то в такий спритний спосіб, що ми сего й не добачуємо. Ограничують свободу віроісповіданя, свободу слова, навіть свободу одежі. Тому всїх сил треба докладати, щоб не дозволити на се, аби непокликані вмішувались в наші діла та перегороджували наші найлучші пляни.

РЕКОРДОВЕ ЗАПРОВАДЖЕНЄ У. Н. С.

за місяць грудень 1914 р.

(Дальше).

Відділ 95 суспендований.

В. 95. Буцко Стефан, Баран Іван, Бабич Михайло, Домбровик Антін, Джуган Григорій, Дуденяк Іван, Добровольский Николай, Ференц Василь, Ґліта Петро, Ґойда Антін, Голят Олекса, Гмитрик Матій, Ґойда Роман, Ґойда Василь, Яцканич Николай, Юрчик Федьо, Яцканич Василь, Карпач Йосиф, Крайняк Михайло, Качмар Михайло, Костик Николай, Кравець Дзиньо, Кравець Адам, Крупка Михаіл, Кевенд Данько, Леньо Юрко, Ляшевський Мирон, Миндера Гарасим, Морковчик Николай, Мандель Іван, Майчак Василь, Мейза Гаврило, Михалик Юрий, Ноґа Михаіл, Новак Йосиф, Палевапин Іван, Пашкевич Михаіл, Петрак Микита, Пітух Михайло стар., Пітух Петро, Пітух Василь, Полянка Томаш, Пітух Михайло молод. І. Погажей Валько, Прислопський Андрій, Петрак Ференц, Потоцький Андрій, Пацдавський Антін, Петрак Павло, Райхель Йосиф, Солтис Семань, Стицяк Стефан, Солтис Йосиф, Солтис Антін стар., Солтис Андрій, Солтис Павло, Савка Андрій, Сівік Іван, Солтис Антін, Шпурак Петро, Щерба Франко, Штурак Михайло; Шатковський Павло, Шатковський Томаш, Шатковський Іван, Шипуля Володимир, Туний Іван, Тич Николай, Гарічак Іван, Туляй Василь, Ванда Петро, Вандровчак Петро, Зумар Іван, Зубик Павло, Зубик Іван, Хрусткавка Іван, Хома Іван, Хомець Петро, Хованець Михаіл, Бабіч Никита, Гуриєсін Михаіл, Ґалько Николя, Мудлик Лев, Палїваний Николай, Пітух Михаіл (Панчишин).

В. 96. Завада Людвик, Волошинський Григорій, Гроян Павло, Олїар Антін, Малик Іван, Литвик Іван, Крачковский Павло, Косик Олекса, Цимбал Йосиф, Боднар Нестор.

В. 98. Рабада Петро, Шибунка Стефан, Маркович Данило.

В. 99. Кончак Йосиф, Малицький Денко, Кобальский Стефан, Лукач Сафат, Кучів Михайло, Мазур Никола, Петрилка Іван, Чорний Стефан, Білаш Іван, Демчук Яків, Чичерський Барбарович Іван, Цап Іван, Іванишин Ілько, Симіте Стефан, Чуплїв Федьо, Дюк Филип, Семюте Петро, Петрінець Семко, Черешняковский Яків, Шийка Ілько, Добуш Іван, Тирпак Петро, Чичерський Олекса, Мариняк Йосиф, Корнова Роман, Вацдавський Михайло, Балко Григорій, Добуш Йосиф, Яцків Іван, Жуковський Николай, Кикин Франко, Бурко Дмитро, Бурко Іван, Ковалишин Микита, Савіцький Лешко.

В. 102. Вовчко Василь, Келичай Іван, Оленик Григорій, Грицько Іван А.

В. 104. Яцина Іван, Куїв Михайло, Старух Іван, Дзубаль Михайло, Бжозовський Станислав, Боневський Йосиф, Іванїцький Стефан, Лесик Петро, Баран Николай, Трагар Петро, Чех Роман, Фрайсель Іван, Вуйцік Роман, Сорока Петро, Федорик Андрій.

В. 105. Міць Павло, Стечишин Григорій.

В. 106. Шпак Панько, Коритовська Марія, Тарновський Михайло, Каспер Йосиф.

В. 109. Ґалайда Матвій, Олїярчик Федор, Шепеляк Николай, Денис Петро.

Відділ 110 суспендований.

В. 110. Цимбалик Михайло, Дацей Андрій, Греса Федь, Гонта Михаіл, Гайдук Олекса, Гонта Федь, Яроміч Фердинанд, Костик Іван, Кучера Іван, Мелй Дмитро, Міщко Йосиф, Маленкевич Пилип, Мицик Михаіл, Прибаїч Іван, Пчоляр Михаіл, Переділяницький Іван, Попіцак Федор, Плян Іван, Пелех Стефан, Роман Михаіл стар., Рабайда Іван, Смізьницький Петро, Спас Франк, Сануткевский Семен, Тигоч Іван.

В. 112. Николаєвич Марія (Водаль), Йостиш Матрона.

В. 121 Шлабудух Михайло, Фиґло Михайло Шептак Іван, Семан Михайло, Мраз Андрій.

В. 122 Гвіздик Зузанна, Кіча Марія.

В. 123. Кирилюк Петро, Майбук Ярема, Павлюк Михайло.

В. 125. Березовська Анна, Лиско Юлїя, Талаш Текля.

В. 127 Штаба Болеслав.

В. 128. Лесь Іван, Школьницька Таціянна, Ізворська Марія, Наймик Йосиф, Шіпцура Іван.

Відділ 129 суспендований.

В. 129. Басяр Юрий, Буняш Іван, Була Іван, Чміль Петро, Цуна Панько, Чміль Михаіл, Чекайнський Семен, Дітиняк Гнат, Добровський Йосиф, Добровський Никола, Давидак Юрий, Гац Юрий, Гузий Петро, Гузий Ілько, Гуляш Андрій, Гудак Василь, Горняк Іван, Горняк Михаіл, Гашин Михаіл, Гумза Йосиф, Гамар Андрій, Кушнірик Михаіл, Качмарчик Іван, Корець Юрий, Кантор Іван, Ковалик Іван, Мороз Василь, Мороз Іван, Мороз Михаіл, Оленка Іван, Прочко Іван, Прочко Андрій, Поиґран Андрій, Петрушик Андрей, Прузінський Михаіл, Петий Стефан, Ревентович Онуфер, Роман Михаіл, Ревентович Іван, Согарич Іван, Сенко Іван, Стеранка Николай, Сагарич Йосиф, о. Тедорович Іван, Валко Пилип, Висканич Григорій, Валко Василь стар., Жидяк Петро, Жидяк Іван, Хапас Андрей, Барна Кирило.

Відділ 130 суспендований.

В. 130. Була Михайло, Баранецький Іван, Баранецький Андрій, Баранецький Семен, Дашинець Петро, Дика Павло, Гут Юлїя Кульчицька, Гут Теодор Кульчицький, Гут Ілько, Голований Василь, Кльоц Николай II., Каршан Гнат, Климкович К. Никола, Кульчицький Житайло Іван, Кльоц Николай І., Крук Михаіл, Мруз Семен, Прощік Стах, Патак Михаіл, Сандак Франко, Старобранський Петро, Шелестовий Ілько, Волчко К. Фльориян, Вашинець Григорій Кульчицький, Фодичка Андрей, Багній Стефан, Гриб Михаіл, Гренда Іван, Гриб Григорій, Коцюба Григорій, Маркевич Іван, Паславський Іван, Сорока Стефан, Савіцький Никола, Штокайло Григорій, Терлецький Михаіл, Васькович Кульчицький Ілько, Хроновский Михаіл.

Відділ суспендований.

В. 131. Берещак Маргіта, Баран Марія, Баран Марія, Ференц Анна, Гелейда Анна, Гордон Марія, Краль Анна, Кмет Анна, Марковчик Марія, Матрей Марія зам. Кокінда, Кавуліч Анна, Макаро Марія, Мигалик Марія, Мейза Марія, Нич Варвара, Пех Марія, Пашкевич Марія, Савка Ольга, Савка Марія, Сашеска Анастазія, Шепута Гелена, Щерба Єля, Туляй Аквила, Кевеш Пацька.

В. 133. Коритко Гринько, Легкий Дмитро, Ванат Іван, Женчук Никола, Зеленевський Михайло.

В. 134. Чорес Йосиф.

В. 135. Вовк Іван.

В. 136. Козар Іван, Копко Іван.

В. 139. Вієтек Лаврентий.

В. 140. Тхурик Іван, Терлецький Василь, Басьцюк Василь, Щурко Николай.

В. 141. Селик Теодор, Яворський Никола, Росс Михайло.

В. 142. Ясінський Андрій, Крохмаль Петро, Лукович Теодор, Лесьник Францішек, Голей Александер, Дзіндзьо Лесько, Лесьник Петро, Плюта Йосиф.

В. 143. Дяків Іван, Калинович Йосиф, Юрчик Федор, Липинський Михайло.

В. 147. Сьвітила Френк, Майстрів Ілько, Франків Стефан, Войтович Дмитро, Скатницький Василь, Томашевич Яків, Стиран Яремко, Тхоїв Гнат, Михаич Теодор, Маркович Василь, Федак Михайло, Янишко Григорій, Синий Максим, Дячуда Стефан, Вапрушко Олекса, Сокальський Ілько, Носак Френк, Грішко Іван, Буч Василь.

В. 148. Маркович Федор, Дудик Дмитро.

В. 149. Ґнаник Гринько, Бурнїцький Михайло, Гиріовський Іван, Чорний Стефан, Марошко Михайло, Концевич Теодор, Бахорський Стефан, Уліщак Михайло, Тербович Теодор, Лотоцький Петро, Тубчак Василь, Плевак Стефан, Бровчишин Михайло, Дженжеристий Олекса, Пасечник Дмитро.

В. 151. Рудакевич Марія (Бутба), Панчишин Катерина.

Відділ 154 суспендований.

В. 154. Демко Іван стар., Демко Іван молод., Демко Василь, Дюган Андрей, Фечко Юрко, Фечко Іван, Гузий Василь, Гузей Михайло стар., Гузий Михайло, Гацушка Іван, Гайдучек Іван, Гамарич Юрій, Гафінець Василь, Глушка Михайло, Гребін Юрий, Гудак Йосиф, Гребін Іван, Юда Василь Кондрич Петро, Косць Іван, Косць Іван, Кордашич Василь, Ковач Микула, Лукач Михаіл, Лукач Петро, Мацкаш Геза, Мічо Стефан, Марцінко Андрій, Обшатник Іван, Ошпаник Іван, Ольчак Михаіл, Петрушин Іван, Петрушин Михаіл, Потяс Павло, Потяс Юрий, Павоа Василь, Слипка Стапко, Стельмак Стефан, Стельмак Михайло, Слука Михаіл, Стельмак Петро, Токар Франц, Тутеч Юрій, Васічак Михаіл, Васічко Іван, Войтович Михаіл, Василь Михаіл, Задерожник Петро.

В. 155. Лопушанський Михайло, Костур Йосиф, Зайлік Ілько, Ковальчук Петро, Сорока Йосиф, Саміш Павло, Грисьо Іван, Вилінський Константин:

В. 156. Ружик Анастазія.

Відділ 157 суспендований.

В. 157. Андрець Михаіл, Андрець Юрій, Білько Йосиф, Бедзик Іван, Берестецький Михаіл, Бедварчик Николай, Бедварчик Іван молод., Бедварчик Тимко, Білько Гавриіло, Білько Теодор, Баричевич Іван, Білько Йосиф, Бек Антін, Ценко Алексій, Цецко Іван, Дзенсель Іван, Дудра Василь, Дембая Василь, Демкіз Іван, Дзенцель Василь, Филипчак Іван, Ференц Михаіл, Гебус Михаіл, Газдайка Теодор, Гусак Лев, Головач Ігнатій, Галушка Дмитро, Яблонський Василь, Ятчишин Михаіл, Кардаш Андрей, Кінько Олекса, Кін Михаіл, Кінько Константин, Кокодейчик Гавриіло, Кінько Василь, Калінік Василь, Кічан Іван, Кінько Теодор, Куземко Антін, Лесьняк Кузьма, Левка Петро, Маркович Дмитро, Новак Йосиф, Пилипчак Йосиф, Павлів Михаіл, Пішко Кіндрат, Русенко Олекса, Ріпка Теодор, Радсь Антін, Рак Андрій, Сірко Михайло (молод.), Сенько Олекса (молод.). Синютка Николай, Сирко Стефан, Сенько Василь, Сенько Олекса, Сенько Стефан, Сірко Михаіл (стар.), Стецура Григорий, Тупик Роман, Вархолік Дмитро, Вайс Іван, Вархолик Михайло І. стар., Завойський Іван, Зайтер Антін, Запойський Роман, Зайтель Іван, Хома Николаі, Харамай Іван, Хомик Мих., Бедварчик Афтанас, Громко Андрій, Лесняк Гаратор, Маркович Микита, Маркович Тимко, Погач Гринько, Пренка Антін, Пудик Тимко, Стецко Михаіл, Сирко Антін, Сенько Панько, Сінутка Григорій.

В. 158. Годлинський Антоній с. Михаіла, Голинський Михайло, Кінгініцький Йосиф, Петрицин Гриць, Костюк Дмитро, Семанюк Николай, Кингініцький Володимир.

В. 160. Самборська Доська, Могила Анна.

Відділ 163 суспендований.

В. 163. Федунка Николай, Голубець Федор Ярош Никола, Кріль Іван, Курило Михаіл, Круль Стефан, Мельник Онуфер, Мазник Андрій, Мазник Стефан, Мельник Іван, Маслак Онуфрей, Рудницький Никола, Синий Михаіл, Вітвицький Василь, Русенко Міхаи.

В. 165. Вархолик Ухгайло, Коваліцький Андрій.

В. 166. Юрчишин Николай, Фишанич Василь, Ворона Семен, Бенгринович Іван.

В. 168. Лосик Кирило, Коритко Василь.

В. 169. Фаркал Михайло, Гульо Адам, Марінчак Юрко, Станко Александер, Мітерко Іван, Дубік Андрій, Мосюрак Андрій.

на В. 171. Негребецький Михаіл.

В. 173. Секерак Зузанна, Шіпох Анна.

В. 174. Гнатишак Іван (мол.), Мороза Іван.

В. 175. Стасенко Михайло, Заяць Кипріян, Романець Яким, Літінський Степан, Копій Григорій, Крокіс Іван, Копій Яцко, Пошивак Йосиф, Пошивак Григорій.

В. 178. Захарко Анна.

В. 179. Харов Андрій, Чичуха Григорій, Кушляк Антін, Стахура Парасько, Гачик Йосиф, Салик Олекса, Ісаюк Василь, Бо...к і долан, Стоколоса Ірина, Стоколоса Павло, Перожок Григорій Кушляк Дмитро, Білик Андрій, Сиськик Юрко, Ніцій Яків, Магач Михайло.

В. 180. Піліщ Михайло.

В. 182. Ільків Іван, Сулій Ілько, Ільків Ілько, Ільків Катерина, Кульчульска Міхаіл.

В. 186. Поступак Настя, Чекай Розалія.

В. 187. Опалох Прокіп, Демків Михайло, Теплий Йосиф (стар.).

В. 190. Мадурзкевич Анастазія.

В. 192. Глуговський Матвій, Біло Константин, Колодій Лука, Хомич Анна.

В. 194. Волчук Никола.

В. 195. Урбан Антоній.

В. 198. Лаврів Петро, Потятинський Михайло.

В. 202. Шевчик Ірина, Дзуба Марія.

В. 205. Антонишин Федор.

В. 209. Теребецький Василь, Бохонек Михайло, Вільховий Михайло, Кравець Іван, Музика Іван, Цар Саверко, Савчинський Михайло, Сполович Михайло, Демарицький Йосиф, Добровольский Іван, Борак Ілія, Пелих Михайло, Сполович Андрій, Малацьчак Василь, Чубатий Іван, Кучаба Іван, Цап Іван, Кін Петро, Пшпко Йосиф.

В. 210. Корда Михайло, Іванків Стефан, Юревич Йосиф, Скоч Франко, Давидів Теодор.

В. 214. Потим Іван, Сава Олекса, Пукалець Іван.

В. 216. Дровник Марія, Женеті Артуайна, Заяць Анна, Хованець Анна, Вовк Юлія, Труш Варвара, Триш Марія, Смарж Ксеня, Скімба Ква, Скуба Целазія, Станецька Марія, Прочко Марія, Скоренич Варвара, Панько Настя, Полинка Текля, Мельничок Ілія, Когут Настя, Когут Марія, Коваль Марія, Капушинська Анна, Гацець Анна.

В. 217. Макогон Семко, Бойко Дмитро, Антонюк Николай.

В. 218. Дубинський Іван, Гарасимів Николай, Притула Іван, Кальмук Онуфрій, Вашинин Михайло.

В. 219. Підкацький Іван, Борко Гриць, Завойський Антошко, Бриндзя Василь, Ган Яків.

В. 221. Чорноцький Фелікс, Новосад Яким, Карпа Іван, Копур Ілія, Давидик Петро, Кривокольский Стефан, Пищий Іван (стар.), Яцишин Михайло, Волошин Михайло, Доскоч Андрій.

Відділ 222 суспендований.

В. 222. Будзар Стефан, Березовський Михаіл, Білінський Андрій, Бирда Стефан, Бекер Іван, Бальокович Стефан, Бібуськ Николай, Бібуськ Іван, Чутінка Михаіл, Цибульський Николай, Цимбала Дмитро, Цкар Андрій, Чайковський Іван, Чаяк Василь, Дорунда Іван, Дудра Петро, Дедчак Николай, Дзюба Іван, Давидик Стефан, Давидик Яцко, Давидик Павло, Фалатович Іван, Фалатович Михаіл, Гавра Андрій Тіка Андрій, Гуцік Іван, Гавальник Юрко, Горош Андрей, Голубець Николай, Гарнеча Василь, Гуменюк Михаіл, Гуменюк Дмитро, Голубник Михаіл, Гарвіка Йосиф, Гуменюк Стефан, Ганцик Андрій, Гуменюк Яцко, Ящелавський Андрій, Качмарчик Йосиф молод., Кохан Михаіл, Корій Семен, Кубіак Петро, Кошіна Стефан, Качмарчик Іван, Корінець Василь, Кондерош Йосиф, Красічинський Василь, Кушецький Йосиф, Кічула Михаіл, Колій Іван, Кучвара Іван, Королчак Андрій, Жічула Матій, Кохан Андрій, Кухта Василь, Карпінський Антін, Лабун Дмитро, Луговий Никола, Лешко Петро, Лисковський Франц, Льоренц Йосиф, Ластовський Петро, Луговий Семен, Мильон Іван, Малєєвич Дмитро, Мельовський Павло, Матея Андрій, Марінчак Йосиф, Мучка Гарасим, Мостовая Іван, Медвідь Юрко, Мілань Юрко Мілань Стефан, Матлога Кость, Маргон Павло, Нишайвода Стефан, Німець Михайло, Нишайвода Никола, Опуць Іван, Пустельник Антін, Пеличик Володимир, Павловський Семен, Прибілюк Петро, Рибчук Савка, Рак Юрко, Радик Николай, Романюк Федько, Рапач Василь, Рога Никола, Роля Павло, Савчак Федор, Семенюк Михаіл, Сілінський Франц, Сомпла Ілько, Саміла Василь, Синій Петро, Самець Петро, Стружина Стефан, Шмига Михаіл, Славіцький Тадей, Шеліга Казимир, Шубяк Никола, Щепанський Филип, Соболь Йосиф, Стравінський Кароль, Тиньо Петро, Турчак Стефан, Тройчак Стефан, Вітвік Павло стар., Вітвік Іван молод., Вітовський Гаврик, Василь Юрій (Георгій), Вуйчик Василь, Витюк Михаіл, Віклук Олекса, Василишин Николай, Василишин Михаіл, Хомик Олекса, Хромик Михаіл, Хорват Іван, Земляцкий Григорій, Загуйчі Петро, Загуйчі Фелікс, Завіцький Іван, Гаргай Михайло, Корбак Михайло, Качмарчик Наталка, Качмарчик Іван, Кулматинський Тома, Кресена Олекса, Ластовський Іван, Левчік Федор, Періг Максим, Роман Іван, Хромяк Михаіл, Хромяк Іван.

В. 223. Мозола Михайло, Федю Михайло, Вацик Михайло, Винник Михайло, Гаврилич Іван, Вершій Іван, Масляний Павло, Вацлавський Юрій, Коняк Михайло, Конаба Франко, Кузьмінський Григорій, Адамович Михайло, Ярош Никола, Негребецький Михайло.

В. 224 Дрімак Андрій, Сулин Йосиф, Сулин Михаіл, Сулин Мацко, Сулин Іван.

В. 225. Демко Іван, Чарнецький Михайло, Коляк Михайло, Кульчицький Михайло, Мазур Василь, Коваль Григорій, Чернецький Микола, Канюк Михайло, Мартинів Йосиф, Паращик Василь.

В. 227. Дуда Стефан, Савсар Іван, Козловський Павло, Добуш Ілія.

В. 228. Лобас Юстина (Жилич), Скрипак Магдалина.

В. 229. Николишак Юрко, Ворожбит Петро, Свінчицький Дмитро, Гусеница Анна, Бойко Михайло, Смаш Лукач, Зубаль Іван, Симко Александер, Полько Іван, Полковський Франко, Мельник Михайло, Кира Василь, Кокус Мартин, Ящків Михайло, Бандра Іван.

В. 230. Синишин Гринько, Синишин Микита, Гарматій Тимко.

Відділ 231 суспендований.

В. 231. Бойко Семен, Бетрун Василь, Бутрій Николай, Цінко Дмитро, Цінко Іван, Добжанський Григорій, Довжинк Василь, Фріц Іван, Іванчик Михайло стар., Іванів Іван стар., Іванів Михаіл, Кордис Іван, Коваль Петро, Когут Гриць, Кордис Михаіл, Крамарчик Андрій, Кочан Ілько, Кордель Тоній, Лахман Лука, Лукач Василь, Лукач Олекса, Мигера Василь, Патішник Николаі, Приєтан Петро, Подчаший Іван, Подчаший Йосиф, Панчишин Кость, Стецула Василь, Сагай Ніколаі, Соболовський Іван, Шчук Марія, Шпук Павло, Шпак Николаі, Воловець Іван, Волиар Михайло, Волошин Кіндрат, Волошин Іван, Вольний Федьо, Возник Федьо, Зубар Онуфрей, Аміль Василь, Хаплак Дмитро, Хаплак Федор, Хаплак Стефан, Федан Фель, Літінник Катерина з Лисишинів, Перожак Йосиф, Семпів Василь, Тузик Михайло, Зубар Григорій.

В. 235. Дідич Йосиф, Кіновський Йосиф, Кушнір Павло, Масний Антоній, Куземка Михайло.

В. 236. Негребецька Павлина, Савкулич Катерина.

В. 237. Звіжанський Йосиф, Багрій Антоній, Купецій Григорій, Мисак Григорій, Бандирський Тимко, Хомин Йосиф, Блашкевич Григорій. Кінька Іван, Вишиванюк Федор.

В. 238. Москаль Анна, Солек Анна, Біщ Василь, Кушвара Стефан, Зомчар Прокіп.

В. 239. Швайка Гелена, Швайка Николаі, Кость Іван, Дякуан Андрій, Гела Андрій, Філь Петро.

В. 245. Наконечна Катерина, Бірбак Гавриіл, Сабат Йосиф, Слобіцький Франко, Милява Марцін, Калат Іван, Салига Михайло, Савчак Розалія, Денько Онуфрій, Боярський Йосиф, Намістник Павло.

В. 246. Сирота Лукіян, Гарматюк Антін, Лех Андрій, Антонів Марія, Коць Петро, Москалюк Іван, Колтонюк Максим, Коцко Гриць, Гаврилюк Василь, Мартинів Іван, Сподарик Василь, Присяжник Антін, Гевко Микола, Москалюк Роман, Малішевський Юрко, Притула Григорій, Федорович Василь, Гуцима Марко, Дудка Николай, Гуцима Павло, Юзів Михайло, Москалюк Андрій, Труш Міхаи.

В. 248. Сум Анна, Якубів Іван, Бузник Францішка, Гачак Іван, Біліньский Ігнатій, Деткун Михайло, Ковальский Діонозій, Маньків Іван, Заяць Матвій, Будник Іван, Якубовський Іван, Шум Франко.

В. 249. Проняк Михайло.

(Конець буде).

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подаєть ся до відома членам Головного Уряду Українського Народного Союза, що надзвичайне засіданє Головного Уряду відбудеть ся в середу, дня 20-го січня 1915 р. в домі Українського Народного Союза, 83 Гранд Стр., Джерзи Сіти, Н. Дж., на котрім то засіданю кождий Головний Урядник має бути присутним. Засіданє розпічнеть ся 20-го січня 1915 р. о годині 9-тій рано.

Дано в Макаду, Па., 12-го січня 1915 р.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до відома членам У. Н. Союза, що від часу уведеня нової реформи в житє, т. є. від 1-го січня 1915 р., запомоги за невилічиму слабість, утрату ноги, руки і ока буде уділяти ся потерпівшим членам з фонду убогих, на котрий то фонд кождий член платить по 5 цнт. місячно. Згідно з приписами статута Укр. Нар. Союза запомогу буде уділяювати ся потерпівшим в сумі від $50.00 до $200.00 в однім випадку.

Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 12-го січня 1915 р.

Гол. Уряд Укр. Нар. Союза.

ОГОЛОШЕНЄ.

На річнім мітінку Укр. Тов. „Вільних Козаків міста Львова" вибрано на своїх річних зборах, відбувшись ся дня 26. грудня м. р., слідуючий уряд на 1915 р.: Я. Олинців, предс., П. Проковів, заст. предс.; Д. Савицький, кас.; М. Савицький, заст. кас.; І. Шуль, фін. секр.; Н. Мороз, рек. секр.; Контрольна комісія: Н. Василишин і П. Ружак; тростієм: Т. Ярудиус, Я. Олинців і Д. Савицький; бібліотекар: Т. Ярудиус, заст. П. Пецалин; надхорих: Н. Дідух і Т. Пригода; господарі галі: Д. Балис і М. Мазарко; атамани: М. Миколів. В справах Тов. „Вільних Козаків міста Львова" належить відносить ся рек. секр: Nicholas Morog, 182 Ave, B., N. Y., а також до предсідателя: Яким Олинців, 167 E. 2-nd St., N. Y.

ПОЗІР!

Товариство „Запорожська Січ", від. 330 У. Н. С. в Літа Фолс, Н. Й.

уряджує

ДНЯ 23. СІЧНЯ В СУБОТУ

о 6. год. в вечер представлене

„ВЕФЛЕЄМСЬКИЙ ВЕРТЕП"

на словенській гали, ч. 75 Джерман Стр. під проводом п. Т. Кольонського.

На представленю буде грати банда Товариства „Запорожської Січи".

Запрошуємо Братства і Товариства з поблизьких плейзів.

ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Уряд:
Ілько Вітенюк, голова;
Ф. Снібінський, секр.;
Ф. Боднар, кас.

9

ПОЗІР МОНЕССЕН! ПОЗІР!

В НЕДІЛЮ ДНЯ 24. СІЧНЯ 1915

відограють школярі руско-української школи в гали при 8-мій ул., в Монессен, Па. представлене

ТАРАС ШЕВЧЕНКО ДИТИНА

у двох сценічних образах.

Дітий виступає 19-теро, а решта декламації.

Се представлене представляє Тараса в молодім віці, як то він ходив до зелізних стовпів, котрі підпирали небо і т. д. Просить ся Вас, дорогі Родимці, не пожалуйте часу, а прийдіть всі як один, бо та штука дуже красна і поучаюча. Дохід призначений на місцеву школу в Монессен, Па.

Початок о 7-мій год. вечер. Вступ 25 цнт.

Режісер дякочутт.: С. Лабойко.

7

ПОЗІР! ПОЗІР!

Заходом Тов. Запр. Січ і Тов. Боян в Обурн, Н. Й.

відограє ся

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31. СІЧНЯ 1915.

в гали С. Кашака, 135 Вашінгтон Ст., Обурн, Н. Й. Драматичне представлене в 5. діях зі співами і танцями П. М. Старицького

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

ДІЄВІ ОСОБИ:

Охрим Шурай ..... М. Полянський
Вуся, його жена ..... Н. Н.
Маруся, їх дочка ..... З. Громчевська
Грицько Шандурка, молодий чумак ..... М. Чорний
Дарина, його сестра ..... М. Булас
Хома, старий пар. горбатий ..... А. Бурий
Потап, парубок ..... С. Панькивський
Галина Шенюва, богацька дівка ..... Л. Воробець
Дмитро, підпарубочий ..... О. Саварин
Степанида, хазяйка на вечерницях ..... М. Орищин
Баба ворожка ..... Н. Н.
І. Парубок ..... Гр. Бешлей
II. Парубок ..... С. Годзик
І. Дівчина ..... Н. Стрецька
II. Дівчина ..... Б. Кудеравець

Парібки і Дівчата.

Режісер і управитель хору: **п. Мирон Сокільський.**

Орхестра В. Бішопа.

Вступ від особи 25 цнт., для дітий 5 цнт.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7-ІЙ ВЕЧЕР.

Дохід з представленя призначений для влів і сиріт в старім краю, котрі полишились в біді і нужді

Тож прийдіть на представленє громадне.

9 **КОМІТЕТ.**

ПОЗІР! РОДИМЦІ! ПОЗІР!

Хто що не має старо-краєвих календарів, нехай йде не ще на бігато по нашого складу!

У нас є дуже цінані сегорічні календарі з описами з поля війни, богато ілюстровані:

Приятель Жовніра	**45 цнт.**
Загальний календар	**85 цнт.**
Хліборобський	**45 цнт.**
Пресьвята Родина	**40 цнт.**
Календарі тутешні також находять ся:	
Календар У. Н. Союза, богато ілюстрований, з описами теперішної війни і многими інформаціями. Ціна	**60 цнт.**
Календар Сирітського Дому з 300 ілюстраціями і описом війни. Ціна	**60 цнт.**
Календар Української Родини, містить історію України-Руси, дуже цінаний для кождого Українця. Ціна	**50 цнт.**
Лісти страт з урядового спису убитих і ранених Русинів у війні від початку війни до сего часу. Доси вийшло 2 листи. Понад 6000 імен. Ціна за одну листу	**15 цнт.**

У нас находить ся великий вибір книжок ріжного рода. Гроші посилайте на мані-ордер. При всяких запитанях просимо надіслати 2 цнт. почтову марку.

Пишіть на адресу:

RUSKA KNYHARNIA,
463 N. Halsted Str. near Milwaukee Ave.
Chicago, Ill.

ПАННА ІНТЕЛІГЕНТНА, з посагом, бажала би заключити умову до сотрудництва з мужчиною інтелігентним, а занятим в бізнесі ком. фотографія пожадана. Зголошеня листовно на адресу: G. D., 312 15th Ave., Newark, N. J. 7

5-АКРОВА ФАРМА чиста з забудованьми, на Русській Долині в Міліц, Н. Дж., лише за $300 Адресувати до: Stefan Multan, 4 W. Oak Str., Millville, N. J. 7

РОДИМЦІ! КОЛЯДУЙТЕ „НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАТНИ"!

ВІЙНА КІНЧИТЬ СЯ!

ВОЄННИЙ ОБРАЗ ПАМЯТКОВИЙ, ДУЖЕ ЦІКАВИЙ І ГАРНИЙ ВРАЗ З МАЛОЮ ВОЄННОЮ: ПРОДАЄМО ЗА **1 ДОЛЯРА.**

Пришлеть 1 дол., а ми Вам зараз вишлемо.

Мані-ордери пишуть: 1 в. 11

EUROPEAN MAP CO.,
6 Wall St., Room 118. New York, N. Y.

Війна! Читайте!

На 128 стр. друку вийшла книжка

З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ,

що діялось і діє в нашій рідній краю.

Докладний опис кождого галицького повіту. Урядовий опис убитих, ранених і полонених жовнірів з місцевостями приналежности.

Книжка дуже важна і цікава, повинна знаходить ся в кождій хаті.

Замовлени слати мані-ордером або стемпсами. Канадійских марок не приймаєть. Книжка висилаєть ся сейчас. Ціна з пересилкою 45 цнт.

Адресуйте або торкайте на адресу: 90—10

RUSKA KNYHARNIA
168 E. 4 Street, New York, N. Y.

Повідомляю Вп. Родимців про наш великий склад і гуртовну продажу

Бриндзі

Замовленя посилати на адресу: 5—9

J. FERENC,
405 E. 60th St., New York, N. Y.

РОДИМЦІ! ПРИ ВСІХ НАГОДАХ ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАТНИ.

Воєнні образки через побільшаюче шкло виглядають як на яві.

Фотографії зняті на поли битви, приладжені до стереоскопу представляють вірні сцени з теперішної европейскої війни.

Стереоскоп (побільшаюче шкло) коштує 60 цнт
24 воєнні образки 30 цнт

Хто пришле $1.00, то може вибрати собі еще одну серію із слідуючих видів:

24 Картон: Італійско-турецька війна
25 Картон: Балкансько-турецька війна
25 Картон: Російсько-японська війна
25 Картон: Воєнні кораблі і инше матрозне Війна Сема.

Кожда серія коштує 30 цнт. За $1.00 вишлемо товару на $1.20 і оплатимо почту. Замовляйте у

RUTHENIAN BOOK STORE
701 W. Lackawanna Ave. Scranton Pa.

КАЛЄНДАРІ НА РІК 1915.

Замовляйте тепер, коли хочете взагалі мати руські календарі з краю: „Пресьвята Родина", „Мариянський" і „Хліборобъ" по 30 цнт.; „Загальний" 90 цнт. Хто замовить два календарі або більше отримає стінну мапу Европи вартости 25 цнт за дармо.

МАРІТ КОСТІВ,
71 Sussex St., Jersey City, N. J

РУСИНИ УКРАЇНЦІ!

РОЗУМІЄТЕ КЛИЧ СВІЙ ДО СВОГО!

В моїй реставрації дістанете всякого рода смачні потрави, обід або вечера від 15 цнт. і горе.

Приходіть на адресу:

ПИЗИК,
171 E. 4th Str., близько авеню А, NEW YORK, N. Y.

В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"

можна дістати отсі книжки:

Американець	15 ц.
Америка	15 ц.
Вера та читай	30 ц.
Весела книжочка	35 ц.
В невоєї темноти	25 ц.
Вертеп	5 ц.
В старім і новім краю	25 ц.
Гостина сьв. Николая	10 ц.
Два брати	15 ц.
Доля галицької сироти	5 ц.
Дещо про звірята	30 ц.
Дещо про права і суди	10 ц.
Дорога до сьвідомости, ч. І.	10 ц.
Дорога до сьвідомости, ч. II.	10 ц.
Емігрант	15 ц.
З кого ся насьміваютъ, з того люди бувають. — Посол Петришин.—Молний адвокат	10 ц.
За сестрою	35 ц.
З ріжних нив	15 ц.
Житє і Твори Івана Франка	10 ц.
Жите, зарібки, організації	15 ц.
Журавлі	15 ц.
Жіночий язик. Невдалий лист	15 ц.
Зуб за зуб	10 ц.
Казки за дитини	10 ц.
Казки про жидів	15 ц.
Книжечка рахункова	30 ц.
Коротка історія Руси	10 ц.
Марія	10 ц.
Многостраднальний народ	20 ц.
Наверненний грішник	20 ц.
Народний рух	20 ц.
Напад на Січ	5 ц.
Оповідане про Алі Бабу і сорок розбійників	20 ц.
О підземних скарбах	25 ц.
Оповідання про заздрих Богів	10 ц.
Початки козаччини	20 ц.
Під пануванєм свободи	30 ц.
Пісні про Бандуру і Австрію	40 ц.
Пісні під потами	35 ц.
Пранц і нужда	50 ц.
Покуса	10 ц.
Промови, декламації і жеглами на хрестинах, заручинах і весілю для купців, старостів і дружбів	10 ц.
Про кінець сьвіта	15 ц.
Про нутро земли	25 ц.
Різьбяна ніж	20 ц.
Русський цукрар	50 ц.
Сидар і сигари	5 ц.
Розмова Поляка з Русином	10 ц.
Розмінні віреваня старинних народів	20 ц.
Русько-англійський тамачч	60 ц.
Слово ч. 5	15 ц.
Слово ч. 6	15 ц.
Смерть	15 ц.
Стецко дядя	15 ц.
Страшна пімста	20 ц.
Страйк	20 ц.
Стрілей за смерть!	15 ц.
Тарас Шевченко	20 ц.
Товариска ворожка	15 ц.
Хлопська доля	5 ц.
Хто з чого жиє?	15 ц.
Через порцелян	15 ц.
Як мужик ходив до царя правди шукати	15 ц.
Які то є люди на земли?	50 ц.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВІЙНА! ВІЙНА! ВІЙНА!

Лиш за 35 центів почтовими марками вишлемо Вам 50 найновійших фотографічних передрукуїв і докладну мапу терену війни Австрії, Росії, Франції і Німеччини з образками цісарів і генералів. Адресуйте до: 4в

ORIOL CO.,
140 Liberty St., New York, N. Y.

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ

(Старокрасного християнського лікаря.)

Се лічниче заведенє має вже вироблену славу. Специяльно лічать чутливостярідкі і нервові недуги, як також перестуджене, заволенє легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цілковито лічуть з ревматизму, пухлини і рани, лишай і сіпні кашлі. Ліки виробляють ся під докладом лікаря і з вибраних, зіл привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи.

Інститут отворений що-дня від рано до 7-ої вечером і виключаючи недїлї.

Dr. BUKKP'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
(передтим Nebiros Medical Cure.) 1 в—15

ДИВИСЬ! ДИВИСЬ! ДИВИСЬ!

Не терпіть більше! вилічуєм з сухітнедуг утроби, нирок, жолудка, ревматизма, опрезня, рани, нервові слабости, глухоту, слабости очий і инші долегливости. Викликуємось доказами виліченя від 4 ох до 6-ох тижнів.

MOUTAIN VIEW SANITARIUM
4-9 **SEYMOUR, CONN.**

НОВІСТЬ! НЕБУВАЛЕ!

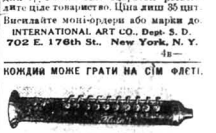

„Сьмішна Камера", показує особи у всіляких видах, трубих худинки у дуже трубими. Сим апаратом розвесселите цілє товариство. Ціна лиш 35 цнт

Висилайте мані-ордери або марки до:

INTERNATIONAL ART CO., Dept. 5. D.
702 E. 176th St., New York, N. Y.

4в—

КОЖДИ МОЖЕ ГРАТИ НА СІМ ФЛЕТІ.

Сей інструмент є найновійшого винаходу і видає милий звук; хто бутьдо науки може грати, після висилання праці з флетом вказівок. Всіляких хвилях наберете вправи. Грайте в хаті на бали і забавах. Незбувайте вільно хвилі на нічім. Ціна враз з пересилкою лиш $1.75. Гроші висилайте мані-ордером до: 4в

ORIOLE CO., Dept. 5. D.
140 Liberty St., New York, N. Y.

НЕ КУПУЙ НІГДЕ -- ПИШИ ДО НАС!

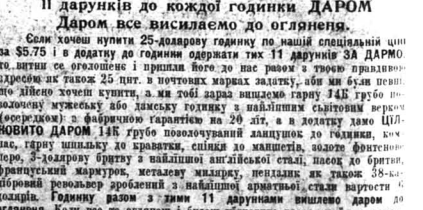

$25 ГВАРАНТОВАНА ГОДИНКА за $5.75

і на додаток додаємо

II дарунків до кождої годинки ДАРОМ

Даром все висилаємо до оглянення.

Єли хочеш купити 25-доларову годинку по нашій спеціяльній цїнї за $5.75 і в додатку до годинки одержати тих 11 дарунків ЗА ДАРМО, то, витни се оголошенє і пришли його до нас разом з твоєю правильною адресою як також 25 цнт. в почтових марках задатку, аби ми були певні що дійсно хочеш купити, а ми тобі зараз вишлемо гарну 14Б грубо позолочену мужеську або дамську годинку з найлїпшим сьвітовим верком (середком) з фабричною гарантією на 20 літ, а в додатку дамо ЦІЛКОВИТО ДАРОМ 14К грубо позолочуваний ланцушок до годинки, коник, гарну шпильку до краватки, спінки до манжетів, золоте фонтенове перо, 3-доларову бритву з найлїпшої англійскої сталі, пасок до бритви, французький мармурок, металеву мильницю, пенцілик як також 38-калїборний револьвер зроблений з найлїпшої арматньої сталї вартости $5 долярів. Годинку разом з тими 11 дарунками вишлемо даром до оглянення. Коли все то оглянеш і будеш цїлковито вдоволений, то доплатиш решту $5.50 за ту знамениту годинку. І малі кошти на пересилку дарунків, в противнім разі не потребуєш платити ані цента і ми тобі відамо твої марки.

Та незвичайна сфера є тільки на короткий час, отже не купуй нїгде жадних годинок, тільки перше на наш знаменитий товар, котрий посилаємо до оглянення даром, а будеш нас кляснути. Ми запевняємо що жадна компанія в Америці не може дати так доброго товару і так тяньо як ми даємо. — УВАГА: Марок канадійских не приймаємо, як також всі замовленя з Канади мусять бути з гори оплачені. Всі замовленя просимо посилати до:

UNION SUPPLY COMPANY, Dept. 309, ST. LOUIS, MO.